

Eylem ULUTAŞ AYATAR
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İzmir Şube
Yönetim Kurulu Başkanı

İMO İZMİR ŞUBE YÖNETİM KURULU BAŞKANI EYLEM ULUTAŞ AYATAR: "MEVCUT YAPI STOĞU ÜZERİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALARIN YAPILMAMASI, YAPILARIN DEPREME KARŞI GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ADIMLARIN ATILMAMASININ SONUÇLARI HEPİMİZ İÇİN ÇOK AĞIR OLMUŞTUR."

Röportajımıza başlamadan önce kısaca sizi tanıyabilir miyiz?

2001 yılında Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldum. Bir süre özel bir firmada şantiye şefliği görevini üstlendikten sonra kısa bir süre kendi firmamla yüklenicilik yaptım.

2006 yılında İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nde çalışmaya başladım. Odada Örgütlenme Sekreterliği, Şube Sekreter Yardımcılığı, Şube Sekreterliği görevlerinde bulunduktan sonra 47. Dönemde (2020-2022 yılları arasında) Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptım. Halen 48. Dönem İMO İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanlığını yürütüyorum ve bir kamu kurumunda kontrol mühendisi olarak çalışıyorum.

İMO İzmir Şube çalışmaları hakkında bilgi alabilir miyiz?

Şubemiz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) çatısı altında faaliyet gösteren İnşaat Mühendisleri Odası'nın 26 Şubesinden biridir. Odamız, kamunun ve ülkenin yararları, mesleğin gelişmesi, meslek mensuplarının şeref ve onur, yetki ve çıkarlarını korumak bakımından gerekli görülen tüm çalışmalarda bulunmakta, Şubemiz de İzmir'de bulunan on binin üzerinde meslektaşımızın örgütü olarak ilimizde çalışmalar yürütmektedir.

Bu kapsamda, inşaat sektöründe önemli yeri olan üyelerimizin mesleki gelişimine katkı sunmak, mesleki hak ve çıkarlarının korunmasının sağlanması için örgütlenmelerine destek olmak, mesleki çalışmaların yürütülmesinde toplumsal yararın gözetilmesi

ilkesini benimseyerek kaliteli ve güvenli yapıların inşasına katkı sağlama hedefiyle faaliyetlerimize devam etmekteyiz.

Çalışmalarımız arasında; mesleki eğitim ve seminerler düzenlemek, teknik raporlar hazırlamak, mesleki dayanışma ve iş birliği faaliyetleri gerçekleştirmek, güvenli yapı, afete hazırlık, çevre ve şehircilik gibi konularda farkındalık oluşturmak gibi faaliyetler yer alıyor. Ayrıca, inşaat sektörüne yönelik yasal düzenlemelerin takibini yaparak meslektaşlarımızı bilgilendiriyor ve bu konulardaki görüşlerimizi paylaşıyoruz.

İMO İzmir Şube birçok kongreye ve etkinliğe ev sahipliği yapıyor. Önümüzdeki dönemde inşaat sektörünü hangi etkinlikler bekliyor?

Aslında Mayıs ayı başında Çanakkale Şubemizle birlikte İnşaat Yönetimi Sempozyumunu düzenleyecektik. Ancak 6 Şubat depremleri sonrası Oda ve Şube çalışmalarımızın eksenini biraz değiştirmek durumunda kaldığı için bu sempozyumu 2023 Aralık

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İzmir Şube Yönetim Kurulu

ayına erteledik. Yine 2023 sonbahar-kış aylarında yapıların güçlendirilmesiyle ilgili bir sempozyum ve ardından önceden planlamış olduğumuz ve geleneksel olarak düzenlenen Kıyı Mühendisliği Sempozyumu'nu İMO adına İzmir'de gerçekleştireceğiz.

Tabi bu arada periyodik olarak yaptığımız meslek içi eğitim çalışmalarımız, sektördeki yeniliklerle ilgili seminerlerimiz ile

genç meslektaşlarımıza, öğrenci üyelerimize, kadın öğrenci üyelerimize yönelik projelerimiz devam ediyor.

6 Şubat 2022 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen, 11 ilimizi etkileyen, binlerce vatandaşımızı kaybetmemize, binlerce vatandaşımızın yaralanmasına sebep olan ve artçıları hala devam eden deprem ülkemizde büyük hasarlara neden oldu. Sizin bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Kahramanmaraş merkezli yaşanan 7.7 ve 7.6 büyüklükteki depremler sonrası resmi rakamlara göre 50 bin yurttaşımızı yitirdik. Yıkılan bina sayısını ve enkaz altından çıkarılmadığı belirtilen ve kayıp olduğu ifade edilen yurttaşlarımızı düşündüğümüzde sayının çok daha fazla olduğunu düşünüyorum. Kayıplarımız tarifsiz ve acımız çok büyük, tüm yurttaşlarımız gibi üzüntü içindeyiz.

Ama İnşaat Mühendisleri Odası olarak bu üzüntüyü çok daha derin bir şekilde yaşıyoruz. Çünkü yıllardır sürekli olarak yaptığımız açıklamalarda, Ülkemizdeki yapı stokunun deprem güvenliği açısından problemli olduğunu, bu problemin boyutunu tespit edip çözmek yerine "İmar Barışı" gibi af uygulamalarıyla üstünü örtmenin büyük kayıplara yol açabileceğini vurgulamıştık.

İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Afet Planı
Deprem Hazırlık ve Dirençlilik Çalışmaları

İMO İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanı
Eylem ULUTAŞ AYATAR

Yaşadığımız son depremlerde, imar affının ne kadar yanlış bir uygulama olduğunu çok acı bir bedel ödeyerek gördük. Bunun yanısıra, mevcut yapı stoğu üzerinde gerekli çalışmaların yapılmaması, yapıların depreme karşı güvenliğinin sağlanmasına yönelik adımların atılmamasının sonuçları hepimiz için çok ağır olmuştur.

İMO sonrasında neler yaptınız?

İnşaat Mühendisleri Odası depremden hemen sonra bu denli büyük bir yıkım karşısında özellikle hasar tespit çalışmalarında görev alacak inşaat mühendisi ihtiyacının karşılanması için bütün üyelerine çağrı yaparak gönüllü olarak bu çalışmalara katılmasını istedi. Türkiye'nin her yanından yüzlerce meslektaşımız ilgili kamu kurumları ile koordineli bir şekilde çalışmalarda gönüllü olarak yer aldı. İzmir'den de 150 meslektaşımız Gaziantep, Malatya, Hatay ve Şanlıurfa illerinde hasar tespit çalışmalarına katıldılar.

Bölgeye gönderilen yardımları nasıl koordine ettiniz?

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, deprem sonrasında bölgedeki yurttaşlarımızın ihtiyaç duydukları konularda ülke genelinde destek çalışmaları yapmak üzere diğer kurumlarla da

iş birliği içinde yaygın bir çalışma yürüttü. Biz de İzmir'de TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu organizasyonu ile diğer kurumlarla ortak bir şekilde hem üyelerimizden hem yurttaşlarımızdan toplanan yardımların bölgedeki ihtiyaç noktalarına ulaştırılması çalışmalarına katıldık. Anı zamanda, bölgedeki çalışmalara hem Oda olarak hem İzmir Şube olarak insan gücü anlamında da destek olduk.

Depreme dayanıklı olan yapıların tasarımı nasıl olmalı?

Depreme dayanıklı yapı tasarımının nasıl olması gerektiği konusunda hem akademik alanda hem sektörde dünya çapında ve ülkemizde yeterli bilimsel ve teknik birikim mevcut. Önemli olan yapı tasarım ve üretim sürecini bütünsel olarak sağlıklı bir şekilde yürütmek için gerekli düzenlemelerin yapılmasının sağlanmasıdır. Bu kısa söyleşide çok fazla detaya girmeden, inşaat mühendisliği eğitimi, yapı tasarım ve üretim süreci, denetleme mekanizmaları gibi konulardaki aslında çok bariz olan problemleri çözmek üzere adım atılmalıdır. Tabii bu adımlar da konunun öznelinin, yani inşaat mühendislerinin ve inşaat üretim sürecindeki diğer aktörlerin aktif katılımıyla birlikte merkezi yönetimin kararlı adımlar atmasıyla mümkün.

Geçmişten günümüze yaşanan her depremden sonra kentsel dönüşüm daha da önem kazanıyor. Sizce kentsel dönüşümden ne anlamalıyız? Neler yapmalıyız?

Kentsel dönüşümdeki asıl amacımız her yurttaşımızın en doğal hakkı olan güvenli ve sağlıklı bir konutta yaşama hakkı doğrultusunda öncelikle yapılarımızın güvenli hale getirilmesi olmalıdır. Ama bu tek tek depreme dayanıklı bina yapmanın ötesinde bir şehir planlaması gerektirmektedir. Kentsel dönüşümde toplumsal mutabakatın sağlanması, tüm paydaşların, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve yurttaşların görüşleri alınmalıdır. Konunun ekonomik boyutu da düşünülerek toplumsal olarak adil bir ekonomik model oluşturulmalı, çevreye ve doğaya saygılı, kentlerimizin tarihi ve kültürel dokusuna saygılı bir yenilenme gerçekleştirilmelidir.

İzmir'de kentsel dönüşüm ihtiyacı var mı? Yapı stokunun durumu nedir?

İzmir'de önceden yapılan birkaç çalışmada da ortaya çıktığı gibi yapı stoku çok problemli durumdadır. Çeşitli senaryolarda, olası depremlerde çok sayıda binanın yıkılacağı, çok sayıda can kaybının yaşanacağı →

öngörülmektedir. Son olarak İzmir Büyükşehir Belediyesiyle birlikte Bayraklı'da tamamladığımız ve Bornova'da sürdürmekte olduğumuz yapı stokuna yönelik çalışmalarda da bir önceliklendirme yapılması amaçlanmaktadır. Tüm bunlar ışığında, elbette kapsamlı bir kentsel dönüşüme ihtiyacımız olduğunu söyleyebiliriz.

İzmir'de kentsel dönüşüm çalışmaları hangi aşamada?

5393 sayılı kanun gereği İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından Uzundere, Örnekköy, Ballıkuyu, Gazimir Aktepe ve Emrez Mahalleleri gibi bölgelerde yürütülen çalışmaların yanı sıra 6306 sayılı kanunun tanıdığı yetki ile Bakanlık tarafından Karabağlar ilçesinde riskli alan ilan edilen bir bölge var ancak burada henüz bir çalışma yok. Ayrıca, yine 6306 sayılı kanun kapsamında vatandaş eliyle parsel bazında bina yenilemeleri yapılmakta. Ancak, ekonomik gerekçelerle vatandaşların binalarını yenileme süreçlerinin de sekteye uğradığını belirtmek gerekir.

Bundan sonra bu tarz felaketler yaşamamak için neler yapılması gerekiyor?

Ülkemiz dünyanın sismik olarak en hareketli topraklarından birinin üzerinde. Bu gerçekle yola çıkmalıyız. Belirli aralıklarla büyük depremler yaşayacağız. Bizlere düşen ise, acı tecrübelerden ders almak ve biran önce mevcut yapılar içerisinde deprem güvenliği olmayan yapıların güçlendirilmesi veya yenilenmesi yönünde çalışmaları başlatmak.

Elbette doğru bir planlama ile yapılması gereken bu çalışmalarda kullanılacak ekonomik kaynağın yaratılmasında insan hayatını

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi
Türkiye'de Deprem Yalıtımı Tasarım ve Uygulama Semineri

önceleyen bir siyasal iradenin de gösterilmesi gerekmektedir. Bu noktada, merkezi idare ve yerel yönetimler işbirliği içerisinde çalışmalıdır.

Toplumsal olarak da mühendislik hizmetinin önemini kavramalıyız. Yaşadığımız depremlerde çıkan tablo bizlere ders olmalı ve bilimi, mühendisliği hak ettiği yere taşıyan yeni bir yapı üretim süreci tariflemeliyiz. Bu nedenle, asıl dönüşüm zihinlerimizde olmalı diye düşünüyorum. ■

